

Motion till riksdagen 2021/22:2181

av **Helena Storckenfeldt (M)**

Automatisk anslutning till donationsregistret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till automatisk anslutning till donationsregistret och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bristen på organdonatorer är ett stort problem som leder till onödiga dödsfall. Efterfrågan på organ är betydligt större än tillgången. Cirka 850 personer väntar på ett eller flera nya organ och varje år dör 30–50 av dessa personer i väntan på organtransplantation. I dag kan man i Sverige donera och transplantera njure, lever, lunga, hjärta, bukspottkörtel och tunntarm. Njurar, och i vissa fall en del av en lever, går att transplantera från både avlidna och levande donatorer.

Det frivilliga donationsregistret innehåller bara en bråkdel av dem som är positiva till att donera sina organ. Enligt den statliga utredningen SOU 2015:84 som presenterades den 30 september 2015 är 77 % av den svenska befolkningen positivt inställda till att donera sina organ efter sin död. 10 % av befolkningen säger att de inte vill bli donatorer och resten har inte bestämt sig än. Trots den höga donationsviljan är det få som anmält sig till donationsregistret.

Det är en aktiv handling som måste till för att man ska acceptera att donera sina organ efter sin död. I dag är det endast 17 procent av befolkningen som registrerat sin inställning i donationsregistret. För att öka antalet donatorer bör vi i stället tillämpa omvänd ordning vid organdonationer. Det innebär att man vid sin födsel skrivs in som organdonator och att man aktivt måste avregistrera sig i donationsregistret om man av någon anledning inte accepterar detta. Om det krävdes en aktiv handling för att inte donera sina organ skulle många liv kunna räddas. Detta system tillämpas i andra länder, exempelvis i Spanien. Dessa länder genomför fler transplantationer och räddar fler liv. Det kan vi göra i Sverige också.

En omvänd ordning i donationsregistret är dock inte det enda som krävs. I Sverige råder redan ”presumerat samtycke”, vilket innebär att man förmodar att någon är positiv till organdonation om det inte finns dokumenterat i donationsregistret eller om den avlidne inte meddelat sin vilja till anhöriga.

I dag krävs en rad specifika förutsättningar för att organ ska kunna doneras. Detta bör bli tydligare. SOU 2019:26 har tagit fram förslag för bland annat organbevarande behandling och vad som ska gälla i fråga om en enskilds eller anhörigs inställning. Dessa förslag är bra, men med tanke på att 77 procent av befolkningen redan är positiva till organdonation bör ett opt-out-system leda till tydligare samtycke i de fall då en organdonation går att genomföra.

Helena Storckenfeldt (M)